

B I L T E N

Aktuelni problemi u
zaštiti bilja i mere
njihovog suzbijanja u
mesecu aprilu

*Zavod za poljoprivredu
„Podrinje“ Šabac*

U l. vojvode Putnika 26

tel. 015/301-820

autor:
dipl.ing. Jasmina Jocković

Voćarstvo:

○ **Jabučasto voće-**

- **Jabučasto voće**- se nalazi u fenofazi 07 tj.početak pucanja pupoljaka, te su preporuke date za suzbijanje prouzrokovala čađave krastavosti (*V.inaequalis*) i pepelnice (*P.leucotricha*), preparatima na bazi bakra u konc. 0,5%+sumporni preparat u konc. 0,5%;
- a za krušku preporuke su vezane za suzbijanje prouzrokovala čađave krastavosti i psile preparatima na bazi Dithan M70 (a.m. Mankozeb) 0,25% + Abastate (a.m. Abamektin) 0,1%

-**Čađava krastavost** je jedna od glavnih nosilaca troškova zaštite jabuke.Neblagovremena i neadekvatna zaštita od ovog oboljenja može da prouzrokuje velike gubitke..Oboljnje se javlja rano u proleće u vreme kretanja vegetacije,kada se otvaraju prvi listići..optimalna temperatura za klijanje spora kreće se u intervalu 7-25°C.Kod nižih temperatura potreban je duži period vlaženja da spore prokljaju i izvrše infekciju.Izbor fungicida zavisi od strategije zaštite,fenofaze jabuke,ostvarene infekcije,stepena infekcije.

-**Pepelnica jabuke**-ometa razvoj lista,lastara,cveta i rodnih pupoljaka.Najintezivnija infekcija ostvaruje se u periodu pred cvetanje i u samom cvetanju.Za ostvarenje zaraze ne trebaju posebni uslovi što se tiče vlage i temperature,zaraza se širi tokom cele vegetacije.Kod suzbijanja je izuzetno važno mehaničko uklanjanje obolelih lastara u toku zimске rezidbe ili u toku vegetacije.

-**Obična kruškina buva**-Napadnuto stablo je prekriveno čađavom prevlakom,kao posledica medne rose,koju izlučuju larve,a pogodna je za razvoj gljiva čađavica.Mednom rosom se hrane mravi,tako da je njihovo prisustvo na mladima pouzdan znak da je psila prisutna.

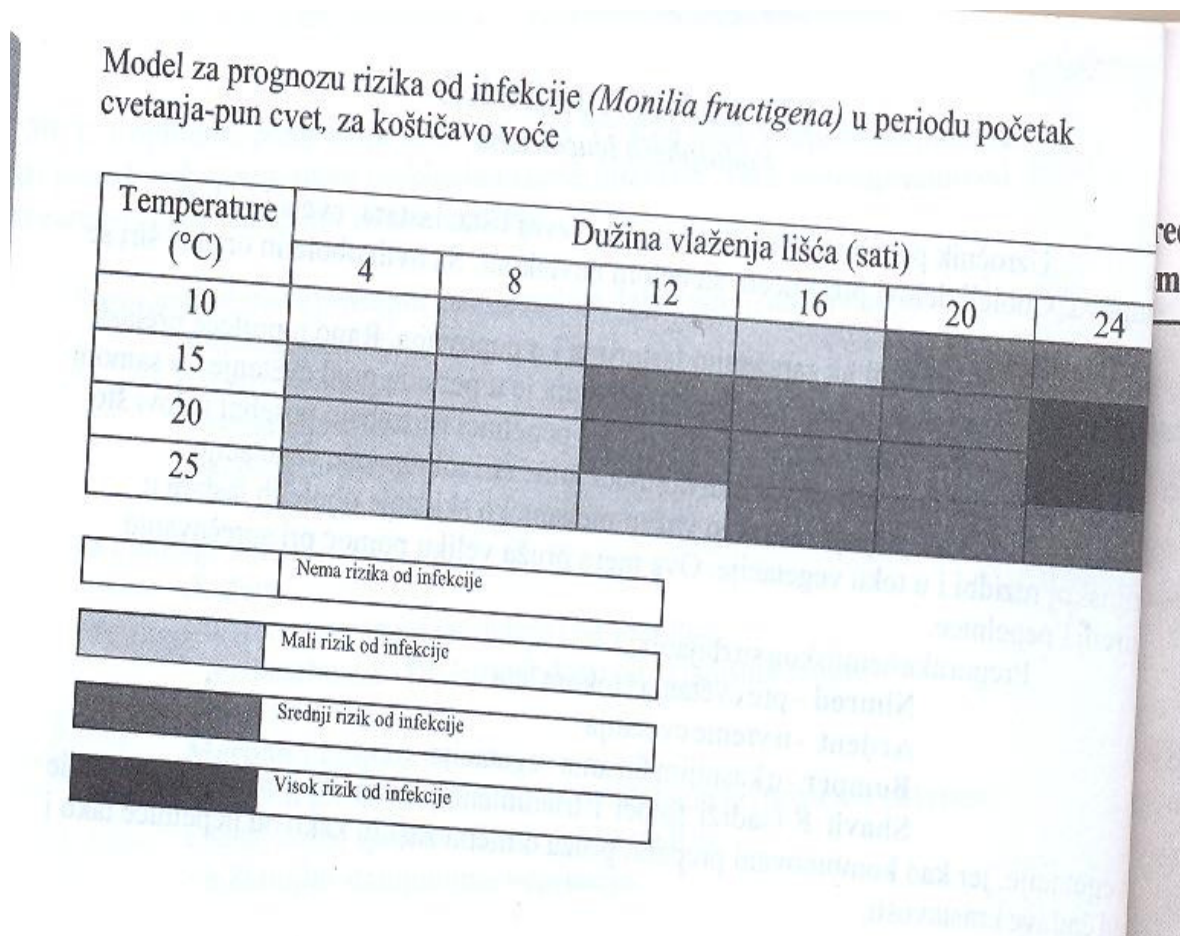
Larve se hrane sisajući sok,najrasprostranjenija je na bujnim stablima.U toku jedne vegetacije ima četiri generacije.Larve se masovno pojavljuju u maju i prave velike štete na cvetu i mladim plodićima.Prvi pregled obavljamo u martu,i ako je veliki broj jaja prisutan obavljamo tretman.Ostala prskanja po potrebi.

- **Koštčavo voće**-
- šljiva,višnja-feno-faza bubrenja cvetnih pupoljaka, te je preporuka vezana za suzbijanje *M.laxa* preparatima Chorus 75WG(a.m.Ciprodinil),ili Octave(a.m prochloraz)0.5kg/ha.ili Konker (a.m.vinklozolin) 0.1-0.15%
- Kajsija-zbog otvaranja cvetova preporuka je da se izvede prskanje nekim od botriticida za suzbijanje *M.laxa*
- Breskva-se nalazi u feno- fazi bubrenja cvetnih pupoljaka te je preporuka vezana za suzbijanje *M.laxa* preparatima Chorus 75WG(a.m.Ciprodinil),ili Octave(a.m prochloraz)0.5kg/ha.ili Konker (a.m.vinklozolin) 0.1-0.15%

MONILIOZE-javljaju se na jabučastom i koštčavom voću i predstavljaju ekonomski značajna oboljenja.Patogeni koji uzrokuju monilioze su:

- sušenje grančica i palež cveta koštčavog i jabučastog voća-Monillia laxa
- trulež plodova-Monilia fruktigena
- palež cveta dunje-Monilia linhartiana

Osnovni simptomi se ispoljavaju u vidu propadanja cvetova, sušenja grančica i grana, sušenja plodića u zametanju, kao i trulež plodova pred zrenje i u berbi. Prskanja obaviti u početku cvetanja i kad počne opadanje latica. Ako je cvetanje razvučeno, a kiše učestale, prskanje ponoviti posle 5-6 dana

Jagodasto voće

- Jagoda-preporuke vezane za prskanje pre cvetanja protiv pegavosti lista, grinja i cvetojeda preparatima Dithan M70 (a.m.Mankozeb) 0,25% + Nissorun 10EC 0,1% + Tionex E-35 0,1%
- U toku cvetanja koristiti botriticide protiv truleži, a po formiranju plodova insekticide koristiti samo po potrebi i to piretroide kraće karence. Posle berbe ako ima problema sa grinjama koristiti preparat Omite (a.m.propargit) u konc.0,1-0,15%
- Malina i kupina se nalazi u fazi početka listanja, te se preporučuje tretiranje protiv *D.aplanata*, grinja i lisnih vaši preparatima Dithan M-70(a.m.mankozeb) 0,25% + Decis 2,5EC (a.m.Deltametrin) 0,03-0,05%+Vertimec (a.m. abamektin) u konc.0,075%+mineralno ulje u konc. 0,25%

Uvenueće pupoljaka rodni lastara-rouzrokovač *Didymella applanata* je veoma značajno oboljenje kome treba posvetiti posebnu pažnju. Zaraza najčešće nastaje u pazuhu lista gde se zadržavaju kapi vode. Oboljenje se širi na pupoljke i noduse, spušta se po izbojku istvaraju se mrke pege u dužini 5-6 cm. Simptomi oboljenja se najčešće uočavaju u

donjoj polovini izdanka. Pupaljci zakržljavaju, a u proleće ne dolazi do njihovog razvoja. Za sprečavanje bolesti važno je imati zdrav sadni materijal, primenjivati agrotehničke mere i odstranjivati obolele izdanke. **Obavezna hemijska zaštita tokom vegetacije!**

Malinina buba-Byturus tomentosus-ekonomski najznačajnija štetočina maline, jer uništava cvet i plod. Javlja se u proleće pred cvetanje. Odrasli insekt se hrani lisnim i cvetnim pupoljcima do otvaranja cveta. uvlači se i u cvet, oštećuje ga i tu polaže jaja. Ispiljene larve nastavljaju da izgrizaju mlade plodiće, oštećuju ih i prljaju. Period suzbijanja je od pojave štetočine do cvetanja.

Malinina mušica-*Thomasinia theobaldi*-nagrizava tkivo lastara i stvara uslove za razvoj bolesti izazvanih gljivicama *D. aplanata* i *Leptosphaeria coniothirium*. Ova štetočina ima 4 generacije. Prva se javlja krajem aprila ili početkom maja, druga u julu, treća sredinom avgusta, a četvrta u septembru. Larve se ubušuju ispod kore na izboju, prave ranice i oštećuju lastar, koji se lako lomi pri obradi ili jačem vetru. Prva generacija se suzbija pred cvetanje.

Jezgrasto voće

Leska-treba obratiti pažnju na grinje početkom aprila, a već sredinom aprila kada dnevne temperature budu iznad 20°C pa do sredine juna meseca, treba prskati na svakih 15 dana protiv imaga *Balaninus nucum* (prouzrokač crvljivosti ploda) Insekticidima različitog mehanizma delovanja.

Suzbijanje korova u voćnjacima – suzbijanje korova u voćnim zasadima je uvek aktuelno i za one koji to nisu učinili predlaže se da u najskorijem vremenu primene herbicide Reglon ili Gramoxon u količini od 3 – 4 lit/ha u zoni reda uz obavezne mere zaštite da preparat ne dospe gajene biljke. Površina između redova se zaledini i po potrebi kosi radi lakšeg pristupa sa mehanizacijom. U slučaju mestimične pojave rizomskih višegodišnjih korova kao što su zubača, pirevina, sirak i poponac preporučujemo primenu preparata na bazi Glifosata u količini 8 – 10 lit/ha samo na mestima gde su pomenuti korovi prisutni. Takođe, posebno skrećemo pažnju da ovaj preparat ni u kom slučaju nesme dospeti na izbojke – mladare odnosno rodne grane jer može prouzrokovati sušenje kompletnih biljaka.

Ratarstvo:

Strna žita

- ✓ **Pšenica, ječam**-se nalaze u feno fazi punog bokorenja :suzbijanje korova preparatima M.Herbi, Moto (a.m.2,4-D), Lintur 70 WG(a.m. triasulfuron i dikamba) do kraja bokorenja, ili Sekator 70WG 150-300gr/ha, Grodyl(a.m. amidosulfuron) 20-40gr/ha, Granstar 75 WG(a.m. tribenuron-metila) 15-20 gr/ha tretiranjem od faze tri lista pa do pojave zastavičara.
- ✓ **Lucerka**-suzbijanje korova kada je lucerka u fazi 2-3 troliska preparatom Pivot 100-E (a.m.Imazeatapir) 2l/ha, ili kombinacija Pivot 100-E (a.m.Imazeatapir) u količ.0,4 l/ha+Butoxone DB (a.m.2,4-DB natrijumova so) u količ.2l/ha.

Butoxone-DB je selektivni translokacioni herbicid za suzbijanje jednogodišnjih i nekih višegodišnjih širokolisnih korova u mladoj lucerki, i u staroj u količini 1,5-3l/ha, ili u kombinaciji sa Pivotom. Butoxone DB je ispoljio izuzetnu efikasnost na korov štavelj ili kiseljak (*Rumex sp.*)

- ✓ U mladoj lucerki suzbijanje korova obaviti do treće troliske herbicidom Pivot M (a.m.imazetapir) u količini 1 lit/ha.

- ✓ April mesec je mesec setve **kukuruza i soje** pa se preporučuje zaštita useva od korova sa nekom od kombinacija:
- ✓ u kukuruzu-posle setve a pre nicanja
 - Acetohlor 2l/ha+Atrazin 1l/ha
 - Ili Frontier 1,5 l/ha+Atazin 1l/ha ,
 - ili Lumax 4l/ha,
 - ili Merlin 0,1-0,14 kg/ha+Acetohlor 2l/ha :
- ✓ u soji-pre setve:
 - inkorporacija herbicidima na bazi a.m. trifluralin 2l/ha (Treflan,Trefgal,Trifluralun),
 - ili posle setve a pre nicanja soje i korova sledeće kombinacije:
 - Acetohlor 2l/ha+Prometrin 2l/ha,
 - ili Dual 1,4kg/ha+Afalon 2/ha,ili
 - Frontier 1,5l/ha+Sencor 0.5 kg/ha

<u>Povrtarstvo</u>

- ✓ Povrtarstvo: preporuke su vezane za suzbijanje korova i to preparatima na bazi trifluralina 1-2 l/ha uz obaveznu inkorporaciju pre setve ,
- ✓ ili preparatima Stomp 330E(a.m pendimetalin)2-5 l/ha+Prometrin-500(a.m.prometrin)2 l/ha posle setve a pre nicanja useva.
- ✓ Što se tiče bolesti još je rano prognozirati šta će se javljati kao problem. U luku koji se koristi tek na jesen ,izvesti prskanje protiv lukove muve insekticidima na bazi a.m.dimetoata ,ili a.m diazinona u koncentraciji 0.1%. Za suzbijanje plamenjače luka (Peronospora destructor) preporučujemo Ridomil gold MZ 68-WP(a.m. metalaksil+mankozeb) u količini 2,5 kg/ha.